

TORONTÁLI KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
N.-Kikindán.

Egyesült „Kikindai Közlöny“ és „Felső Torontál“
POLITIKAI LAP.

Megjelenik: vasárnap, szerdán és pénteken.

Előfizetési díj:

Póstán küldve, vagy házhoz hordva: Egész évre 14 kor.
Félévre 7 kor. Negyedévre 3 kor. 50 fill.

Egy szám 20 fillér.

Névmagyarosítás nehézségei.

Társadalmi mozgalmainknak kétségtelenül egyik legjelentősebbje az, a mely az alkotmányos korszak bekövetkezése óta a névmagyarosítás érdekében megindult.

A névmagyarosítás, amely tudvalevőleg az idegen hangzású u. n. vezetéknevek más magyar vezetéknevvé való felcserélésében áll, csak azóta nyert jelentőséget.

Aránylag a vezetéknev viselésé sem régi eredetű. A keresztség kezdete óta, egészen körülbelül a XIII. századig mindenki azt a nevet viselte, a melyet a keresztségben kapott. Ekkor kezdte úgy Magyarországon, mint Európaszerte mindenütt a nemesség, a birtokososztály a vezetéknev felvételét. Az alsóbb néposztályok csak a XIV. században kezdenek elvéte vezetéknevet használni, míg végre a XVI. században az államok polgárainknak vezetéknevvé való felruházását a nyilvántartás céljaira kötelezővé tették.

Ekkor vált mint ez a vármegyei lajstromokból kitünik a vezetéknev használata Magyarországon is kötelezővé. Kivétel gya-

nánt csak a zsidók maradtak, a kik magukat a ben, vagy bul szócska (fia), melyet apjuk neve mellé csatoltak, különböztették meg. Ezt az állapotot, mint ismeretes II. József szüntette meg, a ki 1787-ben kiadott rendeletével őket német vezetéknev felvételére kényszerítette, meghagyván, hogy azt egész életükön át megtartsák.

A névváltoztatás egyébként sokáig önkényes volt, míg Ferencz császár, belátván a névnek fontos közigazgatási jelentőségét, meghagyta, hogy nevét mindenki csak fontos okoknál fogva és csak helyhatósági engedéllyel változtathatja meg. Ennek az intézkedésnek egyik rejtett célja a nevek magyarosításának megakadályozása volt.

A 48-iki forradalmi kormány felismerte a névmagyarosításnak a magyarosodás ügyére való fontosságát, tömeges engedélyeket adott ki névmagyarosításra, melyeket azonban az abszolút kormány hatályon kívül helyezett. 1861-től megengedték a névmagyarosítást, de a kérvényekre 5 frtos bélyegjárt. Ennek a drága illetéknek eltörlésére, s általán a névmagyarosítás terjesztésére, annak

felkarolására alakult a Központi névmagyarosító társaság, melynek buzgó működését siker jutalmazta. Az illetéket egy koronára szálították le s a törvény életbelépésének esztendejében 1065 folyamodónak engedélyezték a névmagyarosítást. Azóta 7-800-ra rug évenként a névmagyarosítók száma.

Igaz, hogy ez a szám jelentékeny, de még mindig nem elég. A névmagyarosítás a magyarság konszolidációjának munkájában az elsőrendő fontosságu. Még mindig tömérdek az idegennevű állampolgár köztünk, aki bármily jó magyar is, valami, bármely vékony válaszfal, mégis elválasztja a magyarság törzsétől.

Hogy a névmagyarosítás nem fokozódik a kívánt mértékben, annak oka az, hogy még mindig nincs kellőleg megkönnyítve. Egész csomó okmány szükséges a kérvény felszerelésére, melynek megszerzése mind sok kellemetlenségbe, utánjárásba, költségbe kerül. Tudomásunk van egy esetről, a melyben épen a névmagyarosító egylet egy előkelő tisztviselője az ügyében hozzáforduló névmagyarosítónak azt felelte, hogy neki van egy embere, aki

TÁRCA.

Eltévedt szív.

Hiába minden, lelkem mindig csak visszazálla a kis utcába, a mely nincs többé, a melyből én költöztem ki utoljára. Itt a paloták közt nem érzem én jól magam, minden ember idegen, de ott minden ember ismerős volt, közte akadt egypár jóbarát, akikre úgy emlékezem most, mint a száműzött otthon kapott bűneire. Ilyen jóbarátom volt nekem Kelényi Pista is, a kinek ime most elmondom a történetét.

Szembe lakott velem, a kopott sárga házban, a melynek udvarára tavasz mulásakor három öreg akácza hullatta hófehér, de buja illatu virágát. Kelényi sokszor ült e fák alatt, szívta az illatot, hallgatta a lombjuk susogását. Mint jogász gyerek került a kis utcába. Olyan szép fiú volt, leányos arczu, kedves, csak a két nagy barna szeme mély tűzü ragyogása mutatta, hogy bensőjében férfi. Eleinte szorgalmasan járt az jegyetemre, tanult. Aztán abbahagyta és neki ment az ivásnak, nap nap után részegen került haza. A változás okát nem értette senki. Kelényi egész nap aludt, olykor estefelé ébredt, elment hazulról, senki se tudta hová. Később józanul tért haza; de mindig reggel, aztán egy napon, a mikor már nyakig uszott az

adóságban, a házi asszonya nagy lelki megnyugvására jelentette, hogy van állása. Korrektőr lett belőle valami lapnál. És attól kezdve el volt döntve az ő sorsa. Persze mindennap hajnalában került haza, már a hivatalos elfoglaltsága miatt is. Fiatalkorával járó derüs jó kedve eltűnt. Komor, zárkózott lett, kereste a magányt. Olykor, ha összekerültünk, hallgattunk együtt, az tán fősóhajtott: Nem ér ez az élet semmit!

— Mi bajod? — kérdeztem,

— Semmi semmi, de mégis van valami, majd egyszer megtudod.

Kutató szemem nem tudott a lelke mélyére belátni. De arról meggyődtem, hogy valami végzetes szenvedély bántja. Később megtudtam, hogy szerelmes, örülten, de reménytelenül, hanem hogy kit szeret, el nem mondta. Lassan lassan csodás változáson ment keresztül. Megvénült. Nagy lehetett bánatának terhe, hogy így meggörnyedt alatta. Sápadt, halvány gyerek lett belőle, arca beesett, mint egy kiélt emberé olyan lett csak a két szeme ragyogott, olykor szinte foszforeszkált. Így évdődött gyötrődött magában. En pedig sokszor tűnődtem vajjon mi bántja s mi lesz a vége ennek a szenvedélynek? . . .

Csendes tavaszi este volt, mikor hazahozták. Az öreg háziasszony jött, hogy menjen át, a Kelényi beteg, összeeset az utcán, most is rosszul van engem kéret. Átmentem. Szobája nyitott ablakán benyúlt

az egyik vén akácza ága, betódult a fehér virágok bódító illata. Kelényi holtra sápadtan, ruhástól feküdt az ágyon. Első pillanatban azt hittem részeg, de csakhamar láttam, hogy nagyon is józan.

Új ide az ágyam szélére — szólt csendes hangon, ülj ide és hallgas meg engem. A mit most mondani fogok, nem tudja senki, talán sejtik néhányan, mert örütségemben, olykor megfeledkeztem tán magamról. Mert örült voltam én és vagyok is. Te tudod, hogy mi tett örültté: a reménytelen szerelem. De hogy kibe vagyok szerelmes ilyen örült módjára, azt csak most tudod meg. Ismered őt, ismeri az egész világ, hiszen színész, a nevét ne kérdezd. Én sohse hívtam őt az igazi néven magam előtt, csak egyik szép szerepéről így: Lilli. Lásd, őt szeretem, a kinek oly sok a bűne. de nem anyi, hogy a szépségéért meg ne tudná bocsátani, el ne tudná feledni az ember: Az ilyen szerelem persze csak reménytelen lehet. Tudtam és tudom. Örütség volt, de lásd az örütség olykor több boldogságot ad, mint a józanosság. Sokat szenvedtem, de olykor boldog voltam, ha a színházban elnéztem őt, ha itt az akácok alatt elábrándoztam róla. De sokkal többször voltam boldogtalan, s most már betelt a mérték. Oh hányszor jártam éjszakáról éjszakára az utcákra, mint az üldözött vad, hányszor akartam más asszony karjában vigasztalást találni,

az ügyét 36 koronáért nyélbe üti. Ezenfelül a miniszterium hónapokig halogatja a kérvények elintézését, ami szintén kedvét szegi a polgároknak.

Az államnak nem illetéket szedni, hanem prémiumot kellene adni a névmagyarosításért. Ne kívánjunk tizféle okmányt, hanem elégedjünk meg a nélkülözhetetlen születési bizonyítvánnyal. Mindenekfelett pedig töröljük el a komikum határába kalandozó bélyeget és ezáltal tegyük a névmagyarosítást ingyenessé.

Szerb nemzetiségi képviselő a házban.

Pavlovics Lyubomir dr. Miletics és Polit óta az egyetlen szerb nemzetiségi képviselő a törvényhozásban, a költségvetés általános vitájában beszédet mondott, mely elé érhető kíváncsisággal néztünk.

Azt hittük és reméltük, hogy a képviselő ur abban fogja megtisztelni azt a programot, melynek alapján a törvényhozásnak, mint nemzetiségi képviselő tagja lett, hogy elő fogja terjeszteni nemzetiségi programját és ebben és ez által indokolni fogja különleges pártállását. Azt hittük, tudatával bír a képviselő ur annak, hogy a ki Magyarországon nemzetiségi programmal megy a képviselő házba, az a magyarság és a magyar állam ellenében azt a vádat viszi be, hogy a nemzetiségek nyelve, vallása és kulturája elnyomatásban szenved, — azt hittük tudatával bír annak, hogy egy ilyen vád emelése igazolásra és bizonyításra kötelez.

Hogy valóban felemelkedett-e a képviselő ur tudata erre a magaslatra, nem tudhatjuk, de a beszédéből látjuk, hogy nemzetiségi pártállását semmivel, de éppen semmivel sem tudta igazolni.

Hiába. Évek óta már, ha más nőt öleltem, mindig azt képzeltem őt ölelem. Őt, a kivel egyszer beszéltem évek hosszú sora alatt. De kiábrándulni nem bírtam. Tudtam, mondom, hogy e szerelem reménytelen. És ez a tudat megbénított teljesen, azért nem lett belőlem semmi. És hogy milyen semmi vagyok, azt ma este tudtam meg. Szegény vagyok. És mégis összehoztam annyi pénzt, hogy a mai premiér alkalmából egy remek bokrétát nyújtottam föl neki. Sok virágot kapott. Mind magához ölelte, de mikor felvonás után kitapsolták, az enyimet hozta ki, mert a legszebb volt. En pedig akkor rohantam föl a szinpadra, az öltözője elé, hogy talán majd most visszaemlékezik reám, talán szívesen fogad, talán elmondom neki, hogy évek sora alatt mit éltem át, majd magam sem tudom mire gondoltam, de éreztem, hogy beszélnem kell vele. A virágai között babrált, a mikor fölértem. Az öltöző előtt sok ember állt, nagy urak, újságírók, színészek, kóristalányok, mind egy szálvirágért esengtek.

— Adok, mindjárt adok, szolt ő és sorra nézegette a bokrétákat. Egyszerre kezébe akadt az enyém. Kitépte a névjegyemet.

— Kelényi István! — olvasta hangosan. S azzal neki esett bokrétámnak, tépte, szaggatta szálait, adott belőle boldogboldogtalannak, kinek egy szálát, kinek többet. Pár pillanat alatt összetépték a virágaimat, nem, nem a virágaimat, a szíve-

és ez a mi szemünkben felette örvendetes dolog, mert nagy bizonyítéka annak, hogy a nemzetiségi feljajdulások mesterségesen felidézett műfajdalmakból törnek elő, melyek minden komoly alapot nélkülöznek és a melyeket ennél fogva igazolni nem tudnak, mert nem lehet.

Pavlovics képviselő parlamenti szereplése, ha ebben az irányban halad, és ha befejeződött, még inkább fényes bizonyítéka annak, hogy a nemzetiségi képviselők bejutása a magyar parlamentbe éppen nem jár azzal a veszedelmmel, melytől sokan tartottak. Sokkal helyesebb ugyanis, ha a nemzetiségi panaszok a parlamentben, tehát az illetékes fórumon hangzanak el, hol az ország közvéleménye előtt való felelősséggel van összekötve minden vád, mint ha izgatásokra fogékony tömeg előtt felelősség nélkül támadják a magyar államiaságot.

Ez a képviselő, a ki Rohonczt buktatta ki a képviselő házból, úgy látszik jól tudott beszélni választóinak a nemzetiségi demagógia nyelvén, míg a parlamentben elmondott beszéde valóságos veresége a nemzetiségi aspirációknak. Egy elhangzott és írott okmánya ez annak a ténynek, hogy maguk a nemzetiségi politikus urak nem tudnak eligazodni követeléseik mezején a nemzetiségi törvény nyel. Sérelem gyanánt hozza fel, hogy a nemzetiségi törvény meghozatott róluk, nélkülök-nobis sine nobis- tehát fáj neki az, hogy nem a nemzetiségek telivér követelése vétetett fel a törvénybe, úgy amint azt az ő kívánó lelke óhajtaná és egy lélekzetvételre mégis követeli a nemzetiségi törvény végrehajtását, melylyel az ő kívánó lelke megelégszik.

Amaz állítása, hogy a nemzetiségi törvény meghozatott, nekik, nélkülök, nemcsak törvényhozási lehetetlenség, a mint arra a képviselőház elnöke rámutatott, hanem történelmi valótlanság is. A mikor ez a törvény készült Deák, Eötvös báró és az ország többi előkelő államférfiai az előkészítés stadiu-

met. S nekem mindezt látni, érezni kellett. Oda szerettem volna menni, megfojtani azt a kegyetlen asszonyt, de nem tudtam mozdulni, csak álltam, álltam, mintha lábam a földbe gyökerezett volna. Egyszerre megszólalt a csengő és ő kifutott az öltözőből be a szinpadra, én pedig magamhoz tértem s megindultam kifelé. A mit láttam, a mit hallottam iszonyú hatással volt reám. Egész éjjel barangoltam és rájöttem, hogy én nem vagyok szerelmes, nem, én gyógyíthatatlan beteg vagyok, testi vagy lelki beteg mindegy, gyógyíthatatlan beteg. És ezért bevettem valamit, ami majd mégis meggyógyít, még pedig hama rosen. És most Isten veled. Érzem, hogy csak még perczem vannak hátra és ezek az övéi . . . az övéi.

Kelényi Pista elhallgatott! néhány pillanat múlva elvesztette eszméletét, majd csendesen elszenderült. Az ablakon benyúló akácfaág halottas ágyra ráhullatta fehér virágát, édes mámorító illatot terjesztve, a tavaszi nap sugara pedig diadalmasan tüzött rá szederjes arcára. . .

A holmiját eladtuk, abból temettük el. Nem kísérté senki csak én, meg egy két vénasszony a kis utcából. S miközben a föld kopogva hullott egyszerű fakoporsójára, én fátyolos szemmel a tetető vadvirágait néztem. Az jutott eszembe, minő szépek, kedvesek a virágok, de ha egy letörik, elhervad közülök, kinek jutna eszébe bánkódni rajta, ki törődne véle.

Nemesküri Kiss József.

mában értekezletre hívták a magyarországi nemzetiségek és ezek közt a szerb-ség vezető férfait és együttesen beszélték meg a javaslat rendelkezéseit, melyeket úgy, a hogy azután törvénynyé lett a nemzetiségi vezető férfiak is elfogadtak. Csak az értekezleteken szintén részt vett Miletics nem volt velük egy véleményen ki territorialis alapon akarta a nemzetiségi kérdést megoldani, de ezt még a nemzetiségekkel sem tudta elfogadtatni. Ez kétségtelen bizonyítéka annak, hogy a nobis sine nobis elvnek éppen az ellenkezője történt.

De ettől eltekintve, Pavlovicsnak ama fentebb összefogott panasza semmikép sem állja ki a bírálatot. Ha ő nemzetiségi alapon nem tartja elégnak a nemzetiségi törvényt, és olyannak tekinti azt, mely nobis sine nobis létesült, akkor a saját nemzetiségi álláspontjának megtagadása nélkül nem elégedhetik meg ama törvény végrehajtásával sem. Ha pedig megelégszik vele, akkor ne szerepeljen nemzetiségi képviselő gyanánt, mert Magyarországon minden nemzetiség egy és ugyanazon jogokat élvez, a mi feleslegessé és pleonasmussá tesz minden nemzetiségi törvényt.

s.—y.

HIREK.

— Bucusu a vármegyén. Rónay Jenő Torontálmegye volt főispánja a „Torontál” hasábjain búcsúzott el a megye tisztikarától. Most a megye tisztikara személyesen járult előbe a volt főispánnak, hogy isten hozzádot mondjon neki. A tisztikart dr. Dellimanics Lajos alispán vezette, ki az alábbi különös beszédet intézte a búcsúzóhoz:

A mi régen készülődött, tegnap bekövetkezett. Egy 28 éves működés után eltöltött életpálya nyert itt befejezést.

Akkor, mikor sem kegyet, sem mást nem várhatunk többé, azt hiszem, Méltóságod befogja látni, hogy Torontálvármegye tisztikara igaz szeretetből kifolyólag jelent meg Méltóságodnál.

Talán nem alkalmas az idő nem alkalmas a hely sem, hogy Méltóságod távozása felett érzett érzelmeinknek itt kifejezést adunk.

Biztosítom Méltóságodat, hogy mint igaz barátai, mindig ragaszkodó szeretettel vettük körül és kísértük működését, midőn most kifejezést adandók érzelmeinknek, itt megjelentünk, azt kívánjuk, hogy visszavonulva a magánéletbe, érvényesítse más helyen kiváló tehetségeit mindig azzal a jó akarrattal, mint azt mint a kormány ellenőrző közege itt cselekedte.

Rónay Jenő erre következően válaszolt: Kedves barátaim! Torontálvármegyének tiszteletreméltó tisztikara!

A legutolsó időben sok meghurcolásnak kitett tisztikara e vármegyének! Üdvözöllek titeket.

Amit szónokok tolmácsolni szíves volt, kedvesen veszem tőletek. Eszembe jut ez alkalomból az a jelenet, midőn Torontálvármegye küldöttsége a lelépő Tisza Kálmán előtt tisztelgett.

Az öreg kegyelmes ur a többi közt azt válaszolta, hogy nem tünt fel neki addig, míg a polcon ült soha sem, hogy a vármegyei küldöttségek megjelentek előtte. De hogy most egy oly nagy vármegye küldöttsége akkor jön hozzá, midőn otthagyja a hatalom poleát, ez megelégedéssel tölti el lelkét.

Körülbelül ilyen érzelmek foglalják el keblemet most, midőn búcsút veszek tőletek, kiket eddig sem tekintettem soha másnak, mint mindig barátainak.

Igaz, nem így kellett volna ennek bekövetkezni. Hanem vagy úgy, mint Istenben boldogult elődömnél, vagy pedig hogy mint munkaképtelen hagyjam ilt helyemet, ahol kötelességemhez való szimpátiával töltöttem el életemet. De bele kell nyugodnom. Visszavonulok tehát a magánéletbe, ahova a tiszta öntudat érzete kísér.

Ha ezenkívül rokonszenvek is kísérni fog, akkor elmondhatom, hogy nem üzem hiu ábrándképeket, mert a hiven teljesített kötelesség megnyugtató öntudát és barátságokat viszem magammal.

Ez az érzés az, mely a jövőt rózsásá tenni képes.

A magam részéről biztosíthatlak beneteket, hogy érzelmeim megváltozni nem fognak. Tartatok meg, kérlek, jó indulatokban és barátságokban. (Eljenzés.)

Rónay Jenő aztán egyenkint barátságosan kezét fogott a tisztviselőkkel és vége szakadt a búcsúzásnak.

Rónay Jenő orsz. képviselő. Torontálmegye volt főispánja, ki férfiúi erejének még csak most van teljességében, semmi esetre sem fog a nyilvános tevékenység teréről visszavonulni s megvalósítva régebbi elhatározását, képviselői mandátumot vállal, a minek az utja böles előre látással nyitva is hagyatott. Biztos forrásból közölhetjük, hogy a nagyszentmiklósi kerület képviselője Rónay Ernő, Rónay Jenő testvére, mandátumáról legközelebb le fog mondani, kinek helyére azután a volt főispán pályázik.

Házi ipar Nagyikindán. A mindinkább nyomasztóbbá váló gazdasági bajok hihetetlen mértékben sújtják városunk lakosságának azt a részét, mely főképen a mezői munkára levén utalva, az egész terület foglalkozás nélkül tölti el. Az ilyen ember tőlen a nyári keresményére van utalva és ha ez nem elegendő, vagy ami újabban a rendes állapot, hogy nincs is, a föld népe borzasztó nélkülözéssel küzd. Csak méltányolni lehet tehát minden olyan törekvést, mely ennek a helyzetnek a javítását célozza. Dr. Bogdán Zsivkó polgármester ebben az irányban ismét egy tisztességes eredményre hivatkozhatik. Annak idején közöltük, hogy indítványára a képviselő testület felhatalmazta egy tanító felfogadását, ki a jelentkezőket a kosárfonásra beoktassa. Most már azt írhatjuk, hogy a tanfolyam be is fejeződött és mintegy 26-an teljesen kielégítő eredménnyel sajátították el ezt a mesterséget, mely feltehetően alkalmas arra, hogy a vele foglalkozóknak tisztességes jövedelmi forrásul szolgáljon. A napokban nyilvános vizsgálatot tettek a mesterségből a tanítványok, kiknek ügyessége többeket arra ösztönzött, hogy jutalmakat adományoztak szétosztás végett. A polgármester most ezeket az embereket társasággá akarja szervezteni, hogy munkálkodásuk minél külterjesebb és hasznosabb is legyen, a mit figyelemmel fogunk kísérni.

Geyer Stefi körútja. Geyer Stefikét ez a bájos leánykát, a ki varázs hegedűjével már eddig is nemcsak a százezrekre menő tömeget hódította meg, hanem koronás főket is hatalmába ejtett, legközelebb üdvözölni fogjuk városunkban is. A fizikailag még kicsiny, de a művészetében már igen nagy „Stefike“ hódító körútra indul Magyarországon s turnájában meglátogat minket is. Nagy tisztelet éri városunkat ezzel a látogatásával, mert Geyer ugyszólván csak az első rendű zenei metropolisokat kereste fel művészetével. És vajjon minek köszönhetjük a kis Stefi látogatását? Annak, hogy a „Rivierán“ himlő-járvány ütött ki, mely miatt a művésznő ottani szerződését felbontani volt kénytelen. És felszabadulván kötelezettségeitől, mi sem természetesebb, hogy Stefike szivesebben engedett azoknak a kedves felszólításoknak, melyeket hazájának számtalan városaiból kapott, mint azoknak, a melyek külföldről érkeztek hozzá. Hallani fogjuk tehát mi is az ő varázshagedűjét, a mi kétségkívül ünneplés reánk nézve, a kik oly ritkán részesülhetünk az ilyen abszolút zenei élvezetben.

A helybell korcsolyázó egyesület folyó év március hó 2-án délután 3 órakor a Kaszinó társalgó termében közgyűlést tart s erre az elnökség az egyesület tagjait ez uton meghívja. A közgyűlés tárgyai: 1) a számvizsgálók által fölvizsgált múlt évi számadása s a pénztárnoknak a felmentvény megadása. 2) két választmányi tag választása. 3) Netáni indítványok tárgyalása. A közgyűlés után ugyanott választmányi ülés tartatik, melynek tárgyai: egyesületi ügyész és gondnok választása és netáni indítványok tárgyalása. Figyelmeztetnek az egyesület tagjai, hogy a közgyűlésen a folyó év február 9-én hirdett közgyűlés határozat képtelensége folytán ezuttal a megjelent tagok számára való tekintet nélkül fognak a határozatok az alapszabályok értelmében hozatni. — Szontagh Húgó egyesületi elnök.

Gazdasági jubileum. Ritka és szép ünnepet ilt f. hó 9-én Németcserny. Ugyanis a németcsernyai jóhírnevű gazdasági egyesület e napon ünnepelte 25 éves jubileumát. E közhasznú egyesület keletkezését Németcserny akkori nagytudományú plébánosának, Engels János, mostani temesvári kanonok és egyházmegyei főigazgatónak köszöni, ki lelkes és ügybuzgó társaival a zombolyai uradalom jeles tisztjeivel: Baar József, Brezsovszky Lajos és Vincze Pál urakkal az egyesületet megállapította. Az ország egyik legjobb gazdájának és legnagyobb, lelkes földes urának, Csekonics Endre grófnak védnöksége és Fábrián József uradalmi tisztartónak elnöksége a párosult lelkiismereteség, szakértelem és ügybuzgósággal, erős zálog arra nézve, hogy minden erejét és tehetségét áldásos munkásságának és hivatásának szentelje. A gazdaság terén kifejtett sokoldalú tevékenysége: gazdasági és kertészeti kiállításai, állatdíjazásai, tanulságos és ismeretterjesztő felolvasásai egyrészt; társadalmi jótékonyosságai: szegény tanulók segélyezése, cselédek jutalmazása másrészt, mindmind becsületet, tekintélyt és jó hírnevet szereztek. Nagy dícséret és elismerés illeti az egyesület régi, kiprobált és hangyasorgalmu kertészét, Czanic Sándort, kinek kertészeti ügyessége, nagy tapasztalata és szakavatottsága minden kiállításon hol érdmet, hol kitüntető oklevelet szerzett az egyesületnek. Virágzó kertészete olyan mely, minden tekintetben mintaképül szolgálhat. Faiskolája, mely 50 000 darabot számlál, nemkülönbön rózsakertészete mely 2-300 válfajt kultivál, megyszerte híresek . . .

Halálos szerencsétlenség a kutfurásnál. Szőregről jelentik lapunknak, hogy ottan a napokban Todórov Milutin kut furó Kohn Ignáz téglagyáros telepén kutat furt. Munka közben a kutfúró emelógémje ketté tört és a súlyokkal megterhelte a nehéz fa oly erővel vágódott az ott foglalatostól Veszelinov András munkás fejéhez, hogy az vértől elborítva összesett. Mire a szerencsétlenül járt munkást lakására elszállították, kiszervenvedt. Az esetben a vizsgálatot nyomban megindították.

Két kalap aprópénz. Szecsánszki Sándor mokriui szatócs boltjába, a minap kora reggel, míg ő a községben járt, betörttek, a készpénzt és egy üveg pálinkát elvittek. — A csendőrség a betörőket Csebanov Milos és Kozarszki Emil odaváló suhancok személyében kézre kerítette. A fiatal emberek beismerték a lopást és hogy valami két kalap csupa két fillérest és 20 fillérest vittek el, a melyen Csobanovék istállójában megosztottak, rá a pálinkából alaposan berugtak.

Nagy dohány lopás. Magyar Czerenyán Kovács Ferenc dohány kertész pajtáját a minap éjjel ismeretlen tettesek feltörték és másfél méter mázsa leveles csomozott dohányt elloptak.

Egy hírhedt betörő elfogatása. A beodrai csendőrség éppen járőrben volt Karlován, mikor azt az értesítést kapta, hogy a község egyik házába egy ismeretlen tettes álkulescsal behatolt s míg a ház népe a templomban járt, onnan több értékes tárgyat elloptott. Kirch István és Varga An-

tal csendőrök a tettest Petrity Péter bács martonosi születésű csavargó személyében elfogták, ki a csendőrök vallatására szenzációs vallomást tett. Elmondta, hogy Karlován kívül Aracson, Tisza Szent-Miklóson, Józseffalván, Török Kanizsán, O-Kanizsán, Adorján, Csantavéren, Szőregen, Szegeden, Szabadkán, Ujvidéken és Zentán is több betöréses lopást követett el. Elfogatásakor tizenhárom kisebb-nagyobb kulcsot találtak nála.

Pénzhamisítók. A szegedi rendőrség hetfőn, február 17-én egy pénzhamisító bandát fedezett föl, a mely három tagból állott: Maxim Dusán klárii, Csólics Lázár szerb bókai születésű gyéri és Knezovic Szvetozár gyéri lakosokból. Egy szegedi vaskereskedőnek feltűnt az, hogy a Maxim Dusán nevezetű iparos külsejű férfiú már több ízben, utoljára hetfőn nagy mennyiségű spialtert (könnyen olvasható fémel) vásárolt nála. Följelentette tehát a gyanus alakot a rendőrségnél és az utána siető detektívek másik két társával együtt egy városszéki korcsmában találták őket. Mindhármukat a főkapitány elé állították a polgári rendőrök, de ők mindent tagadtak és keresztet vetve magukra azt állították, hogy ártatlanok. Azonban a Csólics nadrágja szarában talált pénzhamisító gép, valamint a másik két társánál talált hamis bankók minden kétséget eloszlattak és bebizonyult, hogy a három ember egy jól felszerelt pénzhamisító banda. A főkapitány letartóztatta a pénzhamisításra szövetkezett társaságot és átkísértette a kir. ügyészséghez, a mely a törvényszéki fogházba utalta a póruljárt szerbeket.

Tartalékos tiszteknek és hadapródoknak szükségelt egyenruhákat és felszereléseket előírás szerint legújanyosabbban és szolid kivitelben készít Falkenflug és Gottlieb egyenruházati és hadi felszerelési intézete Budapest IV. Váci utca 34 Klotild főhercegnő ő. cs. és kir. fensége palotájában. Árjegyzéket és egyéb felvilágosítást ingyen és bérmentve küld ezen elsőrangú és megbízható cég.

Hamis pénz a vasuton. Annyi hamis pénz van forgalomban, hogy nagyon óvatosnak kell lennünk, hogy valahogyan hozzá ne jussunk, a mikor a pénzkezeléssel foglalatostól vasuti pénztársokat is egymás után csapják be hamis pénzzel. A szegedi üzletvezetőség a minap a nkikindai vasuti raktári pénztár által beszállított pénz között talált hamis husz filléreseket, s meg is tette a feljelentést a tettes kiderítése véget.

Öngyilkos öreg asszony. Nagyszentmiklósról jelentik nekünk, hogy tegnap előtt kora reggel Roosz Péterné Éva hatvanhárom éves öregasszonyt az udvarán levő kutban halva találták. Az öreg asszony gyenge elméjű volt s már többször kísérelt meg öngyilkosságot. Nem régebben is a kutba ugrott de szerencsére kimentették. Az ügyben mind a mellett a vizsgálatot megindították.

Ne tapodd lábbal, mit isten a természetben neked nyújtott, miként azt az itt következő levelek bizonyítják. (Az eddigieket mindenki megtekintheti.) És pedig: **M. polgármester ur, M.-ben írja:** Tisztelettel kérem, küldjön nekem még 5 csomag „Pectora“-t katarrhus és köhögés ellen való használatra. Az első küldemény használatát után fordulat állott be a javulás felé.

B. dőkán úr R.-ben írja: Kérem, sziveskedjék hasonló mennyiségű „Pectora“-t utánvéttel nekem küldeni. A tea megoldja a nyálkát és szomszédomnak jót tett.

B. G. ur N.-ben (Bajorország) írja: Igen kérem, sziveskedjék nekem utánvét mellett újból 10 csomagot az ön „Pectora“-jából küldeni, mert az igen jót tesz nekem 25 éves bajom ellen és megfolytatólagosan használni akarom a teát, minthogy már régóta szenvedek asztmában és ma már 71 éves vagyok.

G. ur H.-ban írja: Küldjön nekem postafordultával 19 csomagot az ön „Pectora“-jából, én már 1895-ben vagy 96-ban is

jó eredménnyel használtam. Előre is köszönöm és üdvözlöm.

A. P. ur P. ben, Oberlausitz. Kérem nekem postafordultával 5 csomagot az ön kitűnő „Pectora“-jából küldeni, használni akarom gégekatarrhusom ellen. Mult ősszel az orvosok által eredmény nélkül kezelt tüdőcsucskatarrhusom ellen nagyon jó szolgálatot tett.

Hogy igazi, valódi „Pectora“ t kapjunk, tessék a Diána gyógyszerházhoz Budapest Károly-körút 5. sz. fordulni, mely azt csomagonként 2 koronáért küldi meg.

— Urania Nagy kikiindán Lapunk zárta előtt vettük a hirt, hogy a schweizi Uránia természettudományi csoportja városunkban három nyilvános előadást fog tartani a Nemzeti Szálló színtermében és pedig kedden, szerdán és csütörtökön. Mogy mit fog nyújtani ezen nagyszerű vállalat, ki-tűnik a kiadott programból: mi csak annak constatalására szoritkozunk, hogy ezen vállalat már évtizedek óta Európa összes kulturállamaiban igen nagy népszerűségnek örvend — Hasábos tudósítások — a külföldi legelőkelőbb lapokból — beható ismertetéseket közölnek az előadások tudományos, tanulságosan élvezetes voltáról, különösen annak nagyszerű scenikai mutatványait emelik ki, melyek szingazdag pompájukkal minden hasonlót messze tulszárnyalnak. A három előadás látogatottságát remélhetőleg nem fogja befolyásolni a lefolyt farsang és minél többen megragadják az alkalmat, hogy e városunkban még nem látoti e nemű mutatványokat a közönség megtekinti. Az előadásokra szóló jegyek elárusítását a R a d á k czég eszközli.

IRODALOM. SAJTO. MŰVÉSZET.

Remekirók Képes Könyvtára.

A könyvillusztráló ipar az utóbbi időben csodás haladást tett; a sokszoritásnak mind több neme kezd használatba jönni, a régen még tetemes költségekkel egybekötött reprodukciók helyébe olcsóbbak léptek, úgy, hogy ma már az illusztráció szinte nélkülözhetetlen kelléke kezd lenni mindenemű könyvnek. Kezdve az iskolai olvasókönyvektől — a hol már az ábécézt is illusztrálva adják — a legkomolyabb tudományos munkáig, mindenütt megkívánja a modern olvasó a képdísz, mely az olvasmányt magyarázza, megvilágosítja, a képzelő tehetséget kellemesen foglalkoztatja, a szépérzéknek tápot ad.

Nálunk is bővében vagyunk már ugy az iskolai, mind a tudományos könyvek között az illusztrált műveknek: vannak képes történeteink és irodalomtörténeteink, művészet-történeteink is készülnek, a Természettudományi Társulat is nagy helyet juttat könyveiben a képeknek stb. Csak egy tér az, a hol eddig szerény kísérletnél többet alig proddkáltunk s ez a klasszikusok illusztrálása. Pedig más nemzetnek nemcsak egy, hanem négy, öt, sőt tízféle illusztrált klasszikus kiadásuk is van; az egyik czég rézkarcokkal, aczélmetszetekkel, fotogravure ökkel tesz közzé drágábbnál drágább díszműveket, a másik — a mely nem gazdag amatenrók csekély körére, hanem inkább a nagyközönség széles rétegeire számít — a reprodukció olcsóbb módjaihoz folyamodik. Angliában vannak pl. illusztrált Shaksperekiadások, melyek a nagy britt költő összes műveit magukban foglalják és a melyek mégis egy shillingért, mond 60 krajczárért kaphatók. Természetes, hogy a képek az ilyen kiadásokban nem állanak éppen magas művészi színvonalon.

Igen örvendünk, hogy immár a magyar könyvpiacnak is lesznek illusztrált klasszikus kiadásai, és még inkább örvendünk annak, hogy az a czég, a mely közzétételökre vállalkozott, elkerülte mind a két szélsőséget: nem választott olyan költséges reprodukáló módszereket, a melyek a könyvet csak a gazdagok számára tesszik hozzáférhetővé, de nem is szált le ar-

ra a kezdetleges színvonalra, a melyen az említett egészen olcsó angol kiadások állanak. A Lampel-Wodianer czég, midőn elhatározta, hogy megindítja Remekirók Képes Könyvtárát, bölesen az arany közeputat választotta; nem akart 20—30 forintot diszkötetet kiadni, rézkarcokkal és egyéb efféle drága képekkel, hanem, mivel azt kívánta, hogy vállalata behatoljon a magyar közeposztály minden rétegébe, megelégedett a kevésbbé költséges reprodukáló módokkal, de ezekben aztán a leg-gondosabb, a legjobb munkát törekedett nyújtani. Jeles magyar művészekkel készítettet igen izléses rajzokat: Bihari Sándorral, Garay Akossal, Gergely Imrével, Hegedüs Lászlóval, Jendrassék Jenővel, Márk Lajossal, Nagy Zsigmonddal, Neogrady Antallal, Réthi Lajossal, Telegy Lászlóval és Tull Ödönnel, melyeket aztán elsőrangó műintézetekkel dolgoztatott ki, vagy, a hogy műnyelven mondják: elichiroztatott. Böven is bánik a képekkel, és ha tekintetbe vesszük a köteteknek olcsó árát (öt korona egy 25—30 ives, pazar táblájú diszkötésért!) igen csodálkozunk kell, hogy miként bírja meg a vállalat e nagy kiadói költségeket. Megszerezte a kiadói-czég Zichy Mihály világhírű Madách-illusztrációit is a Madách-kötethez.

Előrebocsátottuk a Remekirók Képes Könyvtárának illusztrációiról szóló észrevételeinket, nem, mintha a könyvben az illusztrációt tartanók legfontosabbnak, de mert a Lampel-Wodianer czég ezzel a vállalattal egy igen fontos téren lépett fel úttörőként. Hogy egyébként a Képes Könyvtár tartalom tekintetében is mindenkép meg fog felelni az ilyen gyűjteményekhez fűzött követelményeknek, erről nemcsak maga az elismert jónévű kiadóczég kezeskedik, hanem az a körülmény is, hogy a vállalat szerkesztőjének olyan elsőrangú írói sikerült megnyernie, a minő Radó Antal, a ki, hogy kiváló írói kvalitásaival egyesíti a gondos és lelkiismeretes szerkesztő minden kellékét is, már megmutatta a vezetése alatt álló Magyar Könyvtárban, melyet rövid idő alatt az ország legnépszerűbb irodalmi vállalatává birt tenni. A szerkesztés munkájában vele elsőrangú magyar írók osztozkodnak, a kik részint bevezető essay-eket írnak az egyes kötetek elé, részint magyarázó jegyzetekkel növelik a kiadás értékét, részint a szöveg pontos magállapításában járnak a szerkesztő kezére. Azok közül, kiket erre a czélra máris sikerült a kiadónak megnyernie, megemlítjük a következőket: Abrányi Emil, Alexander Bernát, Ambrus Zoltán, Angyal Dávid, Bánóczy József, Balassa József, Beöthy Zsolt, Dóczy Lajos, Endrődi Sándor, Ferenczi Zoltán, Haraszi Gyula, Hegedüs István, Hevesi Sándor, Ignotus, Junius (Z. Kiss Béla), Kossuth Ferencz, Négyesy László, Palágyi Menyhért, Rákosi Jenő, Riedl Frigyes, Szász Károly, Váczai János és Váradí Antal.

Hogy e kiváló írók milyen kedvvel és milyen nemes ambícióval végzik munkájukat, mutatja a Remekirók Képes Könyvtárának most megjelent első hét köteté, melyekbe a bevezetőket a következők írták: Ferenczi Zoltán, a Kisfaludy-Társaság nagy, háromkötetes Petőfi életrajzának szerzője, a Petőfi összes költeményei elé; Alexander Bernát, a philosophia egyetemi tanára, a Budapesti Hírlap országsszerte ismert Alfája, Shakspere Remekei elé, Haraszi Gyula, a francia irodalomnak kolozsvári egyetemi tanára, a legjobb magyar Molière könyv szerzője „Molière Remekei“ elé; Junius (Zilahy K. Béla) az is mert nevű essay-író, Kisfaludy Sándor elé; végül Endrődi Sándor, a hírneves költő, Tóth Kálmán válogatott költeményei elé irt lendületes bevezető életrajzot. Látnivaló tehát, hogy a kiadó-czég nemcsak ígér nagy nevetek, mint sokszor tesszik egyes kiadó vállalatok, hanem valóban megnyerte e nagy nevek viselőit munkatársaiul.

Magáról a vállalat tervezetéről csak elismeréssel nyilatkozhatunk. Főképen azt tartjuk kitűnő ötletnek, hogy a Lampel-Wodianer czég nem szoritkozik a magyar

klasszikusokra, hanem felveszi gyűjteményébe a külföld remekiróit is. Hiszen ma már valóban igen korlátolt műveltségű ember az, a ki megelégszik saját nemzete iróinak ismeretével és nem törekszik a világirodalom legnagyobbjainak megismerésére is, a kik egyébként már fordítások által a magyar nemzet tulajdonává is lettek. Hol van az a művelt embert, a ki, ha remekirókból akar könyvtár összeállítani, nélkülözni akarná benne Vörösmarty drámái mellett Shakspere-t? Kisfaludy vígjátékai mellett Molière-t?

Ismételjük, nagyon helyes volt a programnak illeten megállapítása, és igen örvendünk annak is, hogy a kiadó-czég nem riadt vissza attól az áldozattól sem, hogy a már sok részben elavult, régi fordítások helyébe avatott írókkal újakat is készítsen. Így a Shakspere Remekei című kötetben a Petőfi-féle Coriolanus mellett, melyet a vállalat felhasznál, két új fordítás van: Othello, melyet Mikes Lajos és Romeo és Julia, melyet Telekes Béla ültetett át nagy sikerrel magyar nyelvre. A legközelebbi sorozat számára pedig Abrányi Emil fordítja Macbeth-et. A Molière kötetben csupa új fordítás van, melyek szerzői Hevesi Sándor és Gabányi Árpád, minden tekintetben jobbat nyújtanak a régi Molière-fordítóknál. A további Molière kötetekben Váradí Antaltól, Heltai Jenőtől és másoktól lesznek új fordítások. Hasonlóképp új fordításban van ígérve már legközelebbre Schiller és Goethe, kiknek válogatott költeményeit Dóczy Lajos fordítja a Remekirók számára. Új és nagyon érdekes lesz a Kossuth válogatott munkái kötet is, mely szintén már a jövő évben fog megjelenni, magától Kossuth Ferencztől összeállítva.

Természetes, hogy az az 50 kötet, melyekre a vállalat most megrendelést nyit, nem öleli fel magában az egész magyar és világirodalom minden klasszikusát. Hiszen nevelésé volna azt állítani, hogy azok a legbecsebb szellemi kincsek, melyeket a világ költői évezredek óta termelnek, belefernek nem ötven, hanem akár kétszer, akár háromszor ötven kötetbe. A kiadó-czég bizonyára maga is tudja, hogy az 50 kötetben nincs meg minden magyar és világirodalmi klasszikus, de természetes, hogy a gyűjtemény egyes lézágait később ki fogja egészíteni. Mert szeretjük remélni, hogy a Remekirók Képes Könyvtára éppen olyan állandó vállalata lesz a magyar könyvpiacnak, a minő ugyanannak a czégnek Magyar Könyvtára; elvégre a remekirók sorozatát soha sem lehet lezárni, mert hála Istennek, nemcsak a külföld nemzetek, hanem nekünk magyaroknak is teremnek még és fognak teremni a jövőben is olyan íróink, a kik idők múltával joggal fognak helyet követelhetni a klasszikus írók sorozatában. Hogy pedig mindenkinek művei, a kit a kor igazán remekiróvá szentesít, valóban közkincesé is válhassanak, arról gondoskodik a magyar szerzői jogról szóló törvény, mely bizonyos idő múltán minden író munkáit felszabadítja és bárki által való kiadását megengedi.

A Remekirók Képes Könyvtára ötven kötetből mint említettük, most hét jelent meg; mindegyik táblán ott van a szerző arany medaillonszerű arczképe, mindegyiknek szép, tiszta a nyomása, pontos, sajtóhibátlan a szövege. A többi kötetek, mint a kiadóhivatal hirdeti, évenként hatával fogják egymást követni, úgy, hogy ez a sorozat 1907. végén teljesen be lesz fejezve. Érdekes, hogy a Lampel Wodianer czég ezt az ötven kötetet nemcsak akkor adja 250 koronáért, ha a vevő egyszerre fizeti meg az árát, hanem akkor is, ha havonta csak három koronát törleszt az árából. Ilyen körülmények közt nem csoda, ha ezt a nagyjelentőségű új vállalatot máris annyira kegyébe fogadta a magyar közönség. Hiába, van nekünk művelődésre vágyó publikumunk, csak érteni kell a módját, hogyan és mily eszközökkel férjünk hozzá; az olcsó és a mellett jó könyveknek még van Magyarországon elég vevőjük.

Regény.

A kötélverő inas.

William Westall-tól.

Fordította: **Wéber Péter.**

(Folytatás.)

VII.

Chubb úr.

És tényleg rövid idő múlva megjelent nála az ügyész. Miután a boltját bezárta, arra kérte Bartlett Chubbot, hogy menjen be a fogadó szobába, mivel hát némi tekintetben tanácsot akarna tőle kérni.

Elmondta neki röviden Robin anyjának a történetét és annak végeztével így szólt hozzá:

„Kérem tehát önt, hogy adjon tanácsot, mint ügyész és jó barát, — ha annak szabad neveznem — mert én annyira szeretnék segítségére lenni annak az asszonynak, a mennyire csak tőlem telik.“

Az ügyvédek és a jog emberei akkoriban nagyon keményszívű emberek voltak, a kiket semmi sem indíthatott meg, de Chubb kivétel volt köztük.

„Lelkemre mondom, ön derék ember Bartlett“, mondá ő, a mikor Bartlett elbeszélésével végzett, „Nagyon különös eset ez. Megmondom tehát, hogy mit tegyen. Ön azt mondja, hogy nagy költséget nem képes viselni. Szép; hallja hát! Mindent meg fogok tenni ez asszonyért, a mi csak tehetségemben áll; védőt fogok neki keresni, a kit előzőleg instruálni fogok, szóval mindent megfogok tenni, hogy fényes védőbeszédet készítsünk, és mindezekért semmit sem kérek. Mit szól ehhez, Bartlett?“

„Köszönetet mondok önnek szívem legmélyéből.“

„Nagyon nagy tisztelet ez, Bartlett. De én abba helyezem büszkeségemet, hogy senki ember fia se múljon fölül, még generositásban sem. Most pedig ventiláljuk a kérdést, hogy hogyan találhatnánk egy alkalmas, ügyes és nem sokat igénylő ügyvédet; de ezt a nehézséget is leküzdjük. Van egy jó barátom, a ki már régóta vár valami kedvező alkalmat, hogy szónoki tehetségének nagyságát tettel is megmutassa. Nincs itt szó nehéz, bonyolult törvényinterpretációkról, vagy kétértelmű törvényezikkeknek análytikai avagy szintetikai definitiójáról. Az eset sokkal világosabb. A vádlott a törvénynek betűje szerint lopási vétséget követett el. Fialat barátomra Blakere nézve pedig nagyon kedvező alkalom lesz ez, hogy a esküdteknek szívéhez beszélhessen és bennük részvétet kelthessen. Blake az alkalmas férfiú. Beszélni fogok vele és azt hiszem, hogy örömezt el fogja fogadni a mandatumot. Fáradozásáért egyébként nehezen fog többet kérni harmincz schillingnél.“

Most kis szünetet tartott az ügyész, ravaszul nevetve Bartlettre nézett és azután méltóságteljesen folytatta.

„És a harmincz schillingnek a felét saját zsebemből fogom megfizetni. Mit szól ehhez Bartlett?“

Ezerszer köszönetet mondok önnek nemes nagylelkűségeért úgy az én, mint annak a szerencsétlen asszonynak a nevében.“

„Azonnal elmegyek Blake úrhoz, hogy instruáljam; nagyon sietős a dolog. Ma szombat van és már szerdán lesz az esküdtszék ülése. De mindenestre beszélünk kell előbb a foglynővel, mielőtt Blake a védőbeszédet elkészítené. Legjobb alkalomunk lesz erre holnap, vasárnapon. Nagy fontosságú dolog ugyanis, hogy az asszony nevét megtudjuk; mert én attól tartok, hogy a habozása a nevét megmondani illetőleg nem jó benyomást tenne az esküdtekre.“

„Nem hiszem, hogy ez sikerülne. És ha megengedi, hogy laikus véleményemet megmondjam, én azt hiszem, hogy sokkal inkább előnyére válnék az asszonynak, ha nevét továbbra is habozik megmondani; ez ugyanis azt mutatja, hogy nagyon szereti a férjét és annak becsülete többet ér előtte, mint saját élete.“

„Szép, szép, uram“, válaszola az ügyész meggyőző mosolylyal, „de én azt hiszem, hogy a bírák és az esküdtek nem fogják ezt ilyen ideális világosságban látni. Az erre vonatkozó motívumokat egész másképp fogják magyarázni, sőt az állami ügyész talán gyanút is ébreszthetne az által, hogy nyilvánítja, hogy az esetleges férje tatán nem is existál és hogy a mi érdekes vádlottunk egy raffiniált csaló vagy tolvaj, a ki mindezt csak kigondolta, hogy az identitását eltakarja.“

„Nem, nem, ügyész úr, ez nem lehetséges. Az esküdteknek a magatartásából, beszédjéből és egyáltalában az asszony egész föllépéséből be kell látniok, hogy nem közönséges tolvaj. És mi sem volna könnyebb, mint áluvet felvenni? Hisz csak azt kellene mondanania, hogy az ő neve az a Mary Nelson név, a mint az a zálogcédelákon is meg van.“

Az ügyész felhagyta a beszélgetést és a bolthelyiségbe lépett, a hol egy könyv olvasásába elmélyedve ült.

„Ez az a gyermek?“ kérdezé Chubb félig hangosan; Bartlett igent bólintott.

„Hogy hívják az atyádat, gyermekem; milyen kapitány...?“ kérdezé az ügyész hirtelenül, miközben a gyermek széke mögé lépett és kezét Robin vállára tette.

Ez ijedten ugrott föl, de azonnal összeszedelőzködött és nyugodtan válaszolá:

„Uram, nem szabad megmondanom az atyám nevét, mert az anyám megtiltotta.“

„Bravó Robin“, veté közbe Bartlett, „légy mindig engedelmes és sohasem szegd meg édes anyát parancsát.“

„Jó feleletet adtál“, mondá Chubb kérdése sikertelenségén nevetve. „Nesze egy fél schilling lélekjeleneted megjutalmazására. De mi ez? ősz hajad van már?! Nézze csak Bartlett, nem csodálatos ez?“

Robin fejére mutatott, a hol tényleg egy egészen fehér hajfürt volt.

„Uram, ez az egy hajfürtöm még mindig ősz volt“, mondá a gyermek.

„Egy ismertető jel, a melynek valamikor talán hasznát fogjuk venni“, jegyzé meg Chubb, miközben asztragán süvegét bepúderezett parókájára tette és barátságos köszöntés után eltávozott.

(folyt. következik.)

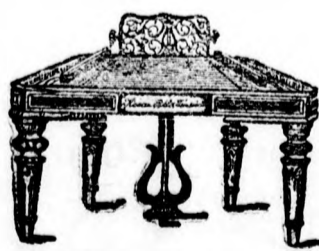
Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. KISS KÁROLY.

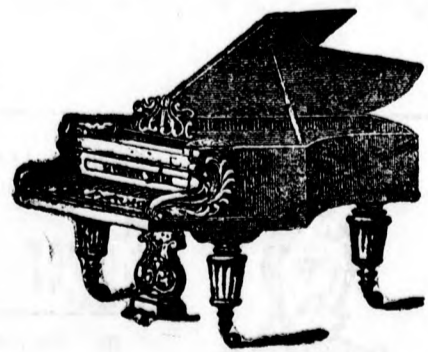
Kiadói-Nyomda, N.-Kikindán. Telefon. sz. 15-

A n-kikindai határban fekvő 21 hold föld szabad kézből eladó. Közelebb meghatározás e lap kiadóhivatalában.

KOSAR BÉLA

zongora-
piano har-
monium és
cymbalom
készítő

Raktár és kölcsönző intézet.

Saját, a legmodernebb igényeknek megfelelő műhely.

Temesvár-Józsefváros, Bonnáz-utca 15. sz.

Nagy választék saját készí ményű kitűnő hangszereknek és külföldi első rangu gyártmányoknak.

Uj! Pedálos-cymbalom saját constructióval öntött kerettel és egészen vasból, alul nyitott pán célos hangszekrény, igen erős és kellemes hangu, remek kivitelű.

Különös előnye: „Határtalan hangtartósság!“

Több évi jótállás minden hangszerért.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Javítások és hangulások

Csak örvendeni fogok és becsülésemre válik, ha a n. é. közönség a fentiek igaz voltáról meggyőződést szerez. Kiváló tisztelettel

Kosár Béla.

Az életmentő.

Igaz történet az életből. — Elbeszéli: Fábán András, Turkevén. (Utányomás tiles).

Mióta áll a világ, senki sem látta oly hasznát az olvasásnak, mint az édes atyám, a ki nagy beteg volt és hogy most egészséges, annak köszönheti, hogy olvasni tud.

Nyolcz eszteudeig kinlódott jó atyám, gyomor-göröse és bélhurutja volt s vérszegénységben szenvedett; minden esőtendőben vérhas támadta meg, s emellett szívdobogás. Ezek voltak belső betegségei de bozasztó külső bajokban is szenvedett szegény. A csuszos és rheum tikus bántalmak rettentően kínozták, dereka fájt, iszonyu szaggatásai voltak és semmi sem használt neki. Már-már fölhagyott azzal, hogy orvosi szerekért hasztalan dobálja ki pénzét, s párnákba csavarva egész napon át a kályha mellett tilt s az imakönyvben s naptárban olvasgott. Egyszerre csak felkiált.

— Ez az! — Micsoda? kérdeztük ml.

— Ez az! ismétlé az öreg és egy elbeszélésre mutatott, melynek a címe: „Egy öreg ember titka”, melyben elbeszéli ifj. szabó István, hogy a világ semmiféle szere már nem használt neki, végre a híres Feller-féle „Elsa-fluid”-hoz folyamodott, mely nem csak őt, de a faluban még sok más embert is meggyógyított.

Nem akartuk elrontani kedvét és hívására Feller V. Jenő gyógyszerárától a „Szt. Háromság” Stübica, templom-utca rendeltünk 12 üvege Elsa-fluidot, mert kevesebbet nem adnak. A patikus ur 5 korona utánvét mellett egy tuczat Elsa-fluidot küldött és használati utasítást mellékelte hozzá, melyből megtudható, mikép kell használni. A posta költséget ő maga fizette.

14 napon keresztül óránként husz csöppet ivott atyám egy kanálnyi tejben ebből a jóillatu Elsa-folyadékból s minden reggel és este jól bedörzsölte magát az Elsa-csöppel. A 9-ik naptól kezdve jobban érezte magát és 2 hét múlva pedig egészséges lett.

A faluban hamarosan megtudta minden ember, hogy atyám egészséges. Valamennyien Feller-féle Elsa fluid t rendeltek s csodálatosan az mindenkinek használt. Itt csak néhány esetet akarok említeni. A Dandár István öregsége következtében szemgyógyászatban szenvedett, már közel volt

megvakuláshoz s emiatt a Feller-féle Elsa-fluidot kezdte használni. Hat hét alatt úgy látott, mint egy fiatal ember. Nagy Jánosnak és még 20 embernek szurása és derékszabaja volt, a fejük és keresztosontjuk fájt, erősen köhögtek, influenzások voltak és valamennyit egészségesé tette a Feller-féle Elsa-fluid. Erős Károlynának szédüléssel voltak és mellbaj kínozták, vért köpött s láza volt, úgy, hogy a tejet is elvesztette, esecsemője ennélfogva hasgörsöket és kiütéseket kapott ezt a szegény asszonyt is kigyógyította a Feller-féle Elsa-fluid, ujra volt teje s gyermeke is pompásan meghízott. A plébános ur gazdasszonya orbánczot kapott az arcán, mérges daganata volt a lánján s a nyaka fájt Kolompár András rémséges fogfájásban és hat gyermeke sárgaságban szenvedett gyomorhajuk, hányingeük, dugulásuk és gífiztájuk volt. A Feller-féle Elsa fluid ugy ezeket mint minden elforduló betegséget kigyógyított.

Az Elsa fluid mind híresebb lett, a szegény emberek összegyűjtötték pénzüket és sokan együttesen 16 koronáért négy tuczatot rendeltek, hogy így olcsóbbá kerüljön. Ez a szer az apró marháknak és a sertéseknek is használt. Az én öreg apámnak nem volt nyugta és egyre azon gondolkodott, mikép mutathatná ki háláját Feller V. Jenő gyógyszerész urnak, kinek egészségét köszönhette. S mikor egyszer a templomból jött, így szólt hozzám:

— Az olvasásnak köszönhetem, hogy erre a jó szerre találtam, amely az én életmentőm volt. Új hát le flam, ird meg, hogy mint segített rajtam a Feller-féle Elsa fluid s mi a legmélyebb hálát érezzük iránta és ne sajnálja, nyomassa ki az újságokban és naptárokban, hadd tudja meg a világ mily hathatós szer az Elsa-fluid.

Ti, kedves olvasók ha az Elsa-fluidot meg akarjátok rendelni, így ezímezzétek:

Feller V. Jenő gyógyszerárának
Stübica Templom-utca (Zágrábmegye).

és adja a jó Isten, hogy ez a csodaszer soha sem fogyjon ki, s mindenkinek oly hathatósan segítsen mint az én öreg atyámnak.

A valódi Feller-féle Elsa-Fluid az egészségügyi hatóság által megvizsgálva és jóváhagyva. A berlini, római, londoni, párisi és nizzai kiállításokon aranyéremmel tüntették ki. Csak akkor valódi, ha minden üveg az „Elsa” védjeggyel van ellátva.

Nemcsak betegek, hanem egészségesek is rendelik, mert az idegek erősítésére, az arcbőr lúgítására és szépítésére, a fűmosására, korpa és hajhullás ellen és ezenkívül mint kitűnő szobaitatol is használják.

Egy tuczat (12 üveg) postán szállítva 5 kor., 24 üveg 8.60 kor., 36 üveg 12 kor. 40 f., 48 üveg 16 kor. bérmentve, utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése után. — A ki másodszer rendel, minden 12 üveghez

1 üveget ingyen kap.

Mindenkinek megmondom és megírom, hogy csak a híres Feller-féle „ELSA-FLUID” mentette meg az életemet.
Ifj. Szabó István Pákozdi.

Postán, vagy a pénz előzetes beküldése után bérmentve küldi az egyedüli készítő:

FELLER V. JENŐ
gyógyszertár S t ü b i c a templom utca (Zágrábmegye.)

Főraktárak Budapesten:

Török József gyógyszerárában, VI., Király-utca 12.
Dr. Egger-féle „Nádor” gyógyszerárában, Váci-körút 17.
Zoltán Béla gyógyszerárában, V., Nagykorona utca 23.

18 éven át egészen testem n különféle kínos sebekben szenvedtem, senki és semmi sem segített rajtam csak az én Elsa-Fluidja, mely teljesen kigyógyított.
Höniyschnabel E. Kőrösbánya

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
„NÁDOR” GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

KAPHATÓ: Nagy-Kikindán: Csermák Károly, Erős Aladár, Neumann Ferencz Rogátsy Kálmán gyógyszerárakban. Csatádon: Bierbaum Gyula gyógyszerárában. Német Csanádon: DermlaRóbert gyógyszerárában. Török-Kanizsán: Bagary Géza gyógyszerárában. Zombolyán: Dr. Botos Kornél, Holz Mátyás gyógyszerárakban.

A **Jung-házban** egy szép lakás, szemben a rom. kath. templommal, 1902. május 1-től kiadó. Közlebbi értesítést **Jung Ferencz ur ad.**

Szőlőoltványok

szokványminőségben.
A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással.

Élőkerítés.

Gleditschia csemetek és magvak.
Uradalomnak, községeknek 3 évi törlesztésre is adatik.
Óriási tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül esékély kiadással, melyen nemhogy ember, de senmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útítési és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer csemete elég 200 méterre. — ára 6 frt.

Diócsemeték.

Óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben tendkívül elterjedt.
Színes fűnyomatu főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalmát haszonra ne fordítanák, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekében áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szőlőoltvány-telep” NAGY GÁBOR, NAGY KAGYA, u. p. Székelyhid.

Kis hirdetések

felvétetnek e lap
Kiadóhivatalában

Állást keresők, munkaadók, vevők és eladók, bérlők és bérbeadók és mindazok, akik a nagyközönség köréből keresik az érdekelt feleket, hirdessenek a

„Torontáli Közlöny”
Kis hirdetések

rovatában.
A kis hirdetések rovatában minden szó egyszeri beiktatása 2 fillért vastagabb betűvel 4 fillérbe kerül.

Vidékről igen kényelmesen beküldhetők a kis hirdetések postautalvánnyal, mert a postautalvány szelvényére a kis hirdetés szövege is könnyen elfér. Az eljárás igen egyszerű, mert mindenki kiszámíthatja a kis hirdetés árát.

A „Torontáli Közlöny”
Kiadóhivatala Népkert utca

Arverési hirdetmény.

A nkikindai kir. trszék mint tkvi hatóság közhirre teszi, hogy Mendl Gyula budapesti lakos végrehajthatónak, ifj Nagy Ferencz szajáni lakos végrehajtást szenvedett elleni 10 000 kor. tőke és jár. egy a csatlakoztatott özv. Mendl Hermanné szül. Abeles Karolina budapesti lakosnak 50 000 kor. tőke és jár. az esztergom főváptalannak 800 frt. tőke s jár. 130 000 kor. tőke és jár. Pinkas Lipót bpesti lakosnak 935 kor. 32 fill. tőke és jár. a temesi agrár takarékpénztár r. trságnak 12000 kor. tőke s jár. Grubits Tivadar nkikindai lakosnak 255 kor. 30 fill. tőke és jár. kielégítése miatti ügyében a területén levő a szajáni 65 sztkvben A. I. 1 sor. (433-434) hr. 95 öi. szám alatt fel-

vett ingatlan 1162 kor. a szajáni 66 sztkvben A. I. 1 sor (431-432) hr. 93 öi szám alatti ingatlan 427 kor. a szajáni 475 sztkvben A. I. 1 sor. (18-20) hr. 7 ö. i. szám alatti ingatlan 713 kor. kikiáltási árban Szaján községhezánál 1902 évi márczius hó 15-ik napjának délelőtti 10 órájakor bir. végrehajtási árverés alá fog locsajtatni és a kikiáltási azon alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított listmervenyt átszolgáltatni.

N. Kikinda 1901 december hó 14-én. Kir. trszék mint tkvi tóság.

Kapustyák kir. tszéki. bíró.

A nagykikindai népbank tulajdonát képező két ház, u. m. a Vlachovics és Naek-féle ház, elfogadható áron, szabad kézből eladó.

Közelebbi értesítést ad

Jung Ferencz ur.

REMEKÍRÓK ÉS FIAI

LAMPÉL ROBERT FÉLE (MODIANER FÉS FIAI)

és kir. udvari könyvkereskedés kiadása.

500 KÖNYVTÁR

Ára: Díjzkötésben: 250 kor.

GYÖNYÖRŰ DISZKÖTÉS
HAZI KÖNYVTÁR.
ÖTVEN kötetben felbontva a MAGYAR, és a HULFOLDI iradalmak legértékesebb remekműveit.

A MAGYAR REMEKÍRÓK gondos szövegkiadásán, a HULFOLDI REMEKÍRÓK részint a régi, je nagyrészt hiábálto fordításokban elsőrangú aethetikusok és írők bevezetésével, jegyzetekkel és magyarázatokkal jelennek meg.

A bevezetések szerzői a következők:

ÁBRÁNYI EMIL	HEVESI SÁNDOR
ALEXANDER BERNAI	IGNOTUS
AMBRUS ZOLTÁN	JUNIUS
ANGYAL DAVID	KOSSUTH FERENCZ
BÁNÓCZI JÓZSEF	MÉHESY LÁSZLÓ
BALASSA JÓZSEF	PALAGYI MENYHÉRT
BÉTHY ZSOLT	RADO ANTAL
DÖCZI LAJOS BÉRT	RAHOSI JENŐ
ENDRŐDI SÁNDOR	RIEDL FRIGYES
FERENCZI ZOLTÁN	SZÁSZ KÁROLY
HARASZTI GYULA	VÁCZY JÁNOS
HEBEDŰS ISTVÁN	VÁRADI ANTAL
	ÉS MÁSONK.

AGYŰJTEMÉNYBŐL megjelent már HÉT KÖTET:

I-II PETŐFI SÁNDOR, összes költeményei. III-IV KISFALUDY SÁNDOR, összes költeményei. V. SZARVASY FERENCZ I. (barokk) és II. (román) költésze. VI. NAGY FERENCZ Remekmű I. (A Gólypártya) és II. (A börtönök diktója). VII. TOTH KÁLMÁN. Válogatott költeményei. A hét kötet költsége 2500 öltet (1901. évi) és 101 illusztráció!!!

Az 1902 évi sorozat: VIII. SZERZESNYI DÁNIEL, Némethy L. SCHILLER költeményei. IX. MÁRKOSI IMRE, Némethy L. KÖSSUTH LAJOS, Munkácsy Mihály. X. HOMEROSZ VISSZA. XI. TOTH EDÉ. Munkácsy Mihály.

A TOVÁBBI KÖTETEK TARTALMA A KÖVETKEZŐ:

Aeschylus	* Garay János	Kölcsey Ferencz	Reutzky Gy.
Balassa József	* Goethe (I-II)	Karucz Kálmán	Schubert (I-II)
* Bajza József	Goethe (III-IV)	Károlyi Mihály	Schubert (III-IV)
Burton (I-II)	Gyöngyösi István	* Miksa Elek	Schopenhauer
Csokonai	Heine	Molnár (II)	Tegner
Deák Ferencz	Homerosz (III)	Musset	Tündér
Euripides	Katona József	Nepalki (II)	Virág János
Füredi Ferencz	Karinthy Ferencz	Németküringiek	Virgiliusz M.
Füredi István	Kisfaludy K. J.	Fazman Péter	* Vörösmarty J.
	Zrínyi Miklós		

A * gal jelzett írők közönségsé vehetők némely közteli időpontjában fogtak megjelenni.

KÖNYVTÁR

ÁR: 200 KORONA.

Minden egyes KÖTETET szebbnél-szebb ILLUSZTRÁCIÓK díszítenek. Az illusztráló MAGYAR MŰESZTEREK névsora a következő: BIHARI SÁNDOR, GARAY AKOS, GERBELY IMRE, HEBEDŰS LAJOS, NEDERADY ANKÓ, RETHI LAJOS, TELEGDY LÁSZLÓ, TULL OLGON, ZICHY MIHÁLY és mások.

A KÜLFÖLDI REMEKÍRÓKAT kiváló külföldi illusztrátorok Répei ékesítik.

A Gyűjtemény a következő írők műfordításait tartalmazza:

ÁBRÁNYI EMIL	PÁSZTORÁRPÍD
DÖCZI LAJOS BÉRT	RADO ANTAL
ENDRŐDI SÁNDOR	SOMIÓ SÁNDOR
GABÁNYI ÁRPÍD	SZÁSZ KÁROLY
HEVESI SÁNDOR	TELEKES BELA
HELTAI JENŐ	VÁRADI ANTAL
KÉHENSIS (Kempfi) U.	* VÖRÖSMARTY MIH.
MIKES LAJOS	ZILANY KÁROLY
PETŐFI SÁNDOR	ÉS MÁSONK.

A MAGYAR ÉS A VILÁGIRODALOM NYELVESHÍZÁJA

SZERKESZTI: RADO ANTAL.

ÁR: 200 KORONA.

ÁR: 200 KORONA.

ÁR: 200 KORONA.

